

NA PRAHU ROKU 2015

Před několika dny jsme uzavřeli rok 2014, který byl zvláštním rokem a rušným rokem. Vyvrcholila ukrajinská krize a tzv. Islámský stát o sobě dal silně vědět. V tuzemských poměrech to byl super volební rok a výsledky voleb silně zamíchaly kartami a s rozpačitostí přijímáme „zbrusu“ nová vedení radnic v Brně. Náš volební výsledek na úrovni města nevybočil ze standardu, ale do zastupitelstev městských částí se nenaplnilo očekávání. Ztráta zastupitelských mandátů v osmi městských částech dává zřetelně najevo pokles našeho vlivu v jednotlivých městských částech. Obdobně jsme se v senátních volbách, přes obrovské nasazení a obětavost naší kandidátky na senátorku, neprosadili.

Celkové zhodnocení úspěšnosti naší práce v minulém roce musí být pro nás i východiskem pro rok 2015.

Na rozdíl od roku předcházejícího by tento rok neměl být rokem volebním. I když jeden nikdy neví. Viz náhradní volby do zastupitelstva na Brně severu na jaře. Přesto, že ty rozhodující, tedy krajské a senátní volby budou až v roce 2016, nelze příliš odpočívat. Neboť vedle důsledného naplňování volebního programu naší strany v Brně se sluší připomenout významná výročí, která rok 2015 přináší.

V prvé řadě se bude jednat o zajištění důstojných oslav 25. výročí vzniku KSČM a oslav 70. výročí osvobození nejen Brna, ale značné části Evropy, ale především vítězství Rudé armády nad německým fašismem. Mimochodem – naším úkolem v této souvislosti bude vysvětlovat, že zdaleka nejde jen o připomenutí ukončení 2. světové války, jak se nám dnes stále více snaží zdůraznit média, přejímající názory „svých“ politiků. Musíme odmítat stálé pokusy nejen pravicové části politického spektra společnosti přepsat historii a tím i příčiny a důsledky druhé světové války – umenšit zásluhy Rudé armády a jejich spojenců – bagatelizovat fašismus a tím vytvářet prostor pro „hnědnutí“ Evropy.

Významných kulatých výročí nás v letošním roce čeká mnohem více, určitě se sluší vzpomenout 600. výročí upálení Mistra Jana Husa.

Rok 2015 by měl být ve znamení pozornosti zajištění a prohloubení stranické práce ve všech, ano ve všech 29 městských částech. A tento proces by měl být završen na výročních členských schůzích, jimiž od září vlastně zahájíme přípravu na jednání 9. sjezdu KSČM.

Proč je pro nás významné zajištění stranického vlivu ve všech městských částech? Ne jen proto, že je to usnesení předcházejících městských konferencí, ale proto, že jen organizátorskou prací v městských částech můžeme naplňovat heslo „S lidmi, pro lidi“. Stranický život a vliv strany na veřejnost v každé městské části je velmi náročný úkol a přízně si, že se to nedaří zajistit. Důvodů je více, ale jen na dva, dle mého názoru ty podstatné, chci upozornit. Tento cíl, záměr či nezbytná realita se nestala nosnou myšlenkou pro členy strany a celé její městské vedení. Za druhé, obtížně se získávají jednotlivci pro práci v samotných městských částech, *byť je to práce u nich doma*. Světlou výjimkou byl přístup komunistů kolem s. Pavla Valacha v Medlánkách.

Účast na akcích stranických či dalších pořadatelů, byť velmi přínosných na úrovni města, je pro některé z nás přednější než organizovat obdobně politicky motivované akce v samotných městských částech.

Pak se nedivme, že v 7 městských částech jsme nepostavili kandidátku a v dalších 4 s kandidátkou neuspěli. Jak chceme uspět v oslovování voličů při senátních volbách, když z 11 městských částí tvořící volební obvod č. 60 máme stranický vliv jen v pěti z nich?

Na proběhlých hodnotících členských schůzích základních organizací a nejen na nich jsme, ale ne všude náročně zhodnotili, proč máme z 34 zastupitelů jen 27. Proč jsme ztratili 7 mandátů zastupitelů městských částí. Přitom tvorba kandidátky a tvorba jejich volebního programu byla svěřena stranickým organizacím v příslušné městské části.

Místo tří zastupitelů např. v Bystrci, Líšni, Králově poli a na Brně středu máme jen dva. Dále jsme ztratili mandát zastupitele v Černovicích, Vinohradech. Pozice jsme vyklidili v Jundrově, Tuřanech, Chrlících a Bosonohách. Na druhé straně komunisté v Novém Lískovci dokázali zvýšit počet zastupitelů. Patří jim uznání a obdiv.

Náročně bilancování a kritický přístup k vlastním problémům a nedostatkům, nikoliv se zbavovat vlastní zodpovědnosti poukazováním na druhé (dle nich málo revoluční či žijících jen z podstaty nebo vinit z neúspěchu nejužší vedení města) je vlastností komunistů a stejně tak i hledání nových cest a forem práce. A právě nově zvolení naši zastupitelé potřebují stálou podporu a pomoc ze strany stranické organizace.

Rád bych v nástupu nového roku popřál všem našim zastupitelům pevné nervy, chuť k překonávání překážek v jejich práci a úspěšnost v naplnění volebních programů. Musíme být stále s lidmi a ne jen jako jiní přijít za nimi pár dnů před volbami s koblihami.

Současně nám půjde, a to je rovněž jedním z našich hlavních úkolů pro nadcházející rok, o zajištění co nejlepších volebních výsledků ve volbách, které nás čekají v roce 2016 – voleb do zastupitelstva kraje a senátu ve volebním obvodu č. 58 a 55. Nejen, že letos musíme vybrat kandidáty, ale také ve spolupráci s nimi přesvědčovat voliče, aby až přijde čas, věděli proč volit právě kandidáty KSČM.

Složitost dnešních dnů vyžaduje vysoké nasazení každého člena strany. Program naší strany však nelze naplnit bez účasti dalších levicově smýšlejících spoluobčanů. Je třeba být s nimi nejen v kontaktu před volbami, ale stále. Věřím, že v letošním roce posuneme naši práci na vyšší úroveň.

Sluší se Vám za vykonanou práci soudružsky poděkovat, a vedle přání dobrého zdraví, pohody a soudružské spolupráce vyjádřit přesvědčení, že městská stranická organizace se ctí naplní ona slova již jednou v mém příhovoru k Vám použitá

S lidmi, pro lidi.

Ještě jednou přeji všechno dobré v novém roce Vám, členům KSČM a také našim sympatizantům i našim voličům a všem spoluobčanům.

S úctou

**Ing. Ladislav Býček
předseda Městského výboru KSČM v Brně**

BRNO MÁ NOVÉHO PRIMÁTORA

Stal se jím **Petr VOKŘÁL** (1964), absolvent Stavební fakulty VUT v Brně, generální ředitel mezinárodní firmy pro svoz odpadu A.S.A. pro ČR, pro střední a východní Evropu. Loni z firmy odešel. Kandidoval v čele hnutí ANO a hlasovalo pro něho 35 zastupitelů – 31 z koalice ANO, Žít Brno, KDU-ČSL, Strana zelených a 4 z ODS. Mezi novými zastupiteli jsou bývalý krasobruslařský mistr světa René Novotný, jeho kolega Jaroslav Suchý, astronom Jan Hollan.

1. náměstkyní byla zvolena Klára Liptáková za KDU-ČSL s kompetencí pro oblast majetku a školství, náměstky primátora se stali Matěj Hollan (Žít Brno – slib složil v černé košili a v duhových šlích) pro kulturu, Richard Mrázek (ANO) pro investice a evropské fondy, Martin Ander (Strana zelených) pro životní prostředí a rozvoj města. Radními se stali za hnutí ANO Marek Janiček, Petra Rusňáková a Tomáš Kratochvíl, za Piráty Jiří Ulip, za KDU-ČSL Daniel Rychnovský a Vít Beran. V opozici jsou zastupitelé za ČSSD, ODS, KSČM a TOP 09, celkem 24.

Polistopadoví primátoři Brna: **Josef Pernica** 28. 2. 1989-1990, odmítl zásah proti demonstrantům v listopadových dnech 1989, spor o jeho setrvání ve funkci mezi Jaroslavem Šabatou a Petrem Cibulkou. **Jiří Trmač** jen 19. 4. 1990. **Pavel Podsedník** 25.4.1990-7.12.1990. Následuje řada primátorů z ODS. Architekt a urbanista **Václav Mencl** 7.12.1990-30.9.1992 je u zrodu Brna jako střediska vzdělání, vědy, nových technologií a moderního průmyslu, Technologického parku a nejvyšších center soudnictví. **Jiří Horák**

19.10.1992-6.12.1994 především bojoval za zájmy Moravy, proti pragocentrismu.

Jediná žena ve vedení města **Dagmar Lastovecká** 6.12.1994-30.11.1998 dala do pořádku městský rozpočet, začala obnova vozového parku Dopravního podniku, do Brna přijeli finský a italský prezident nebo anglická královna. Za **Petra Duchoně** 30.11.1998-12.10.2004 začala debata o přesunu nádraží ČSD na jih, která trvá dodnes, prosazeny projekty univerzitního kampusu Bohunice, Královopolské tunely, čistírny odpadních vod, nové hudební scény Městského divadla Brno i Černovické terasy. Za **Richarda Svobody** 12.10.2004-

7.11.2006 dostalo nový vzhled náměstí Svobody a z bývalé továrny Vaňkovka vzniklo několik nových využití jejich prostor – nákupní středisko, galerie výtvarného umění, kanceláře. Za **Romana Onderky** 7.11.2006-25.11.2014 (ČSSD) došlo k mnoha stavebním úpravám v centru města i v městských částech za 1 miliardu ročně, dokončeny Královopolské tunely, úpravy parků, rekonstrukce vily Tugendhat, haly Rondo, hradu Špilberk, brněnské hvězdárny.

Nové vedení města má na co navázat. V roce 2018 se ukáže, zda Brno „poVokřálo“, zda a nakolik se podařilo splnit předvolební sliby. **Karel Janiš**

DEN RUSKÉHO JAZYKA V BRNĚ

První ročník projektu poznávacích a vzdělávacích tvůrčích dílen o ruštině a ruském životním způsobu s názvem „Den ruského jazyka - interkulturní dialog“ absolvovala stovka žáků a studentů základních a středních škol z Jihomoravského kraje na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Zorganizoval jej Mezinárodní kulturní institut KLÍČ s Ruským kulturně osvětovým sdružením na Moravě za podpory organizací Rossotrudničestvo a Pražská veřejná rada.

Děvčata a kluci se zájmem o ruštinu a ruské realie se střídali v pěti interaktivních dílnách se soutěžemi a odměnami. Např. taneční, literárně-dramatické, zeměpisné či výtvarné. Klání mladých, jejichž zájem o ruštinu a ruský svět prudce roste a Katedra ruštiny na Pedagogické fakultě MU nestačí pokrývat poptávku veřejnosti, přihlíželi mj. generální konzul Ruské federace v Brně Andrej Jevgenjevič Šaraškin, představitel Česko-ruské spo-

lečnosti či Rady pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje i města Brna. Ruská básnička Ljubov Vondroušková, předsedkyně Ruského kulturně osvětového sdružení na Moravě redakci řekla: „Je to první stovka zájemců z jihu Moravy, další ročník Dne ruského jazyka připravujeme na jaro 2015. Kromě soutěží zaujal účastníky na fakultě též koncert pro děti. Příznivý ohlas máme i na výstavu „Cesta do Ruska,“ na ochutnávky ruské gastronomie, tvůrčí dílny a soutěže o sladké ceny. Sama jsem dala k prohlédnutí vzácné publikace vázané v kůži o moskevském Kremlu a o díle Puškina, kterými se mohlo listovat pouze v rukavičkách. Zájem mladých o tento interkulturní dialog je obrovský, nestíháme uspokojovat poptávku veřejnosti,“ prozradila Vondroušková. Na závěr akce dostali účastníci krásné knížky v ruském jazyce, zatančili Sneguročkou a koordinátorka akce – předsedkyně MKI KLÍČ Anna Evsina jim poděkovala a popřála hodně úspěchů ve výuce ruského jazyka. (vž)

UDĚLENY CENY JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Na zámku v Mikulově za účasti prezidenta Miloše Zemana se uskutečnilo předání Cen Jihomoravského kraje významným osobnostem. Hejtman Michal Hašek v úvodu představil hlavě státu držitele tohoto prestižního ocenění, které se uděluje od roku 2004. „*Jižní Moravu dělají jižní Moravou také lidé, jako jste Vy. Za Vaši práci a Vaše výsledky Vám chci jako hejtman Jihomoravského kraje poděkovat,*“ řekl hejtman Hašek. V průběhu večera byli rovněž oceněni velitelé zásahů složek Integrovaného záchranného systému zúčastněných na likvidaci letošních sesuvů půdy na jihu Moravy. Hejtman Hašek také oznámil, že cenu hejtmana Jihomoravského kraje za celoživotní přínos

v oblasti bezpečnosti pro region i celou Českou republiku získá generál **Jiří Kolář**, který stál léta v čele jihomoravské policie a byl také policejním prezidentem Policie České republiky.

Zastupitelstvo Jihomoravského kraje udělilo Cenu Jihomoravského kraje v roce 2014 celkem jednadvaceti osobnostem (z toho jeden in memoriam) za přínos např. v přírodních, či technických vědách, hudbě, kultuře, divadelním umění, nebo sportu. Cena byla udělena také za záchranu lidského života, hrdinský čin, práci s mládeží i zdravotně postiženými. Mezi novými držiteli ceny se tak vyskytují např. válečný letec Miroslav Liškutín, vědci Mojmir Šob, či Armin Delong, nebo sportovec Jiří

Daler aj. Za folklór byl oceněn plk. Aleš Kopka, který desítky let v různých pozicích pracoval ve VUS Ondráš (kdysi Jánošík). Blahopřejeme!

Cena Jihomoravského kraje je ocenění, kterým Zastupitelstvo Jihomoravského kraje oceňuje vynikající zásluhy o rozvoj Jihomoravského kraje, hrdinské a jiné výjimečné činy osobností, které se na území kraje narodily, žijí nebo jsou s ním spojeny svým působením, jejichž život, dílo, činnost nebo jednání výrazným způsobem reprezentuje v určité oblasti Jihomoravský kraj a přispívá k jeho věhlasu a dobrému jménu, a které svými morálními kvalitami můžou být příkladem.

Tibor DÁVID

V Hroznatíně na Vysočině před rodným domem Ludvíka Svobody se i v sobotu 22. listopadu sešlo přes dvě stovky vlastenců ze všech koutů naší vlasti, aby si připomněli nedožitých 119. narozeniny tohoto významného československého hrdiny a vlastence, prezidenta republiky a armádního generála. Tradičně se zde scházejí váleční veteráni, představitelé Slovanského výboru ČR, Klubu českého pohraničí, Společnosti Ludvíka Svobody, Klubů výsadkových veteránů, Vlasteneckého sdružení antifašistů, Klubu českých turistů, Svazu letců, Českého svazu bojovníků za svobodu, Čs. obce legionářské aj.

Jediný přítomný zákonodárce (!), komunistický poslanec a starosta obce Studenec **Josef Zahradníček** zdůraznil, že naše vlast si poslední dobu českých velikánů příliš neváží (dlužno dodat, že poslanci a senátoři nejspíš také ne)! Zejména takových, jakým je Ludvík Svoboda – jediný prezident v historii naší vlasti, který za její vznik a osvobození bojoval se zbraní v ruce v obou světových válkách! Poděkoval také přítomným zástupcům vlasteneckých organizací zato, že mladou generaci informují o zásluhách a odkazu Ludvíka Svobody, o tom, jak se zasloužil o svobodu naší vlasti, protože ve škole se o tom nedovědí. Posteskl si, že „ani většina sdělovacích prostředků není ochotna a schopna přiznat pravdu o generálu Svobodovi, ačkoli by si poctu ve všech našich médiích zasloužil. Snad příští rok, kdy občané v Hroznatíně budou slavit 120. výročí jeho narození. A to 21. listopadu 2015 v 11 hodin u jeho památníku. Zahradníček také veřejně přislíbil, že k tomuto kulatému jubileu zorganizuje v Poslanecké sněmovně PČR zvláště pro mladé lidi seminář o prezidentovi republiky a generálovi Svobodovi. Místopředseda Klubu českého pohraničí **Milan Richter** vzpomněl, jak před asi 10 lety osobně vystoupil při veřejném slyšení v Senátu, kdy senátoři jednali o tom, zda dát bratrům Mašínům státní vyznamenání a vyzvednout je na nejvyšší podstavec statečnosti a hrdinství. Richter uvedl, jak tehdy ve Sněmovně vystoupil a senátorům řekl: „Styďte se! Toto vyznamenání patří takovým lidem, jako jsou Ludvík Svoboda, generál Klapálek a dalším z východního a západního odboje. Když jsem vyslovil jméno Svoboda, senátoři křičeli hanba, fuj! A tloukli pěstmi do svých senátorských lavic. Jsou mezi námi lidé, kteří uctívají odkaz L. Svobody, jiní jeho památku naopak hanobí. Svobody českého národa si neváží už tím, že až 70 procent hospodářství ČR, dříve našeho společného majetku, dali do vlastnictví zahraničním podnikatelům. Často za symbolickou jednu korunu. Jak svobodná je tím naše vlast?“ tážal se Richter. S krátkým projevem vystoupil předseda Slovanského výboru ČR **Jan Minář**, který připomněl přítomným, jak se Svoboda za-

sloužil o svobodu vlasti při bojích českých legionářů u Zborova i za 2. světové války v emigraci jako velitel československé vojenské jednotky v SSSR, se kterou se probojoval od Buzuluku až do Prahy. Zdůraznil, že Ludvík Svoboda svoji úlohu, ať vojáka, ministra, prezidenta republiky plnil vždy obětavě, čestně, důstojně dle vojenské přísahy a přesvědčení čs. vlastence. Snad nejvýstižněji shrnul v stručném vystoupení (které pak na žádost přítomných zopakoval v ruštině) atašé Generálního konzulátu Ruské federace v Brně **Sergej Mítjajev**, jenž zdůraznil, že armádní generál L. Svoboda se stal hrdinou 2. světové války a symbolem českého národního odboje proti fašismu. Ruský atašé uzavřel svůj projev slovy, že Svoboda byl, je a zůstane skutečným hrdinou a skutečným vlastencem! Na závěr shromáždění tradičně zazněl slavný pochod Směr Praha.

Závěrem si neodpustím připomínku, že ač byl L. Svoboda legionář a akce se vždy účastní mnoho členů ČSOL a ČSBS, vedení chybělo. Stejně tak zákonodárci. Smutné bylo i to, že Univerzitu obrany (která vychovává nové důstojníky také v duchu legionářských tradic) kromě jediné studentky (díky jí zato) letos nereprezentoval nikdo! O současné armádě ani nemluvě. V kurzu jsou nejspíš úplně jiní hrdinové... Ale doufejme, že v roce 70. výročí vítězství SSSR a protiválečné koalice ve 2. sv. válce tomu bude jinak! (Foto autor.)

Zasedal Ústřední výbor KSČM

SVĚT SE OCITL V KRITICKÉM BODĚ

Uvedl v úvodním projevu předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip na zasedání ÚV KSČM 13. prosince 2014. Jde o takový stav společnosti, kdy po jeho překročení se stanou společenské procesy neřiditelné a může nastat takový chaos, že se překročí mez, za níž už je jen válečný konflikt. Připomněl, že je nejen možné, ale i nutné přirovnat situaci k situaci těsně před 2. světovou válkou. Jde o to podporovat mírové iniciativy a zásadním způsobem odmítat pokusy vyvolat válečný konflikt. Hovořil též o tom, že ve společnosti probíhá boj o odkaz roku 1989 i o lživou interpretaci osvobození naší vlasti od fašistického Německa, jehož 70. výročí si v nadcházejícím roce připomínáme. Poděkoval všem, kteří

v říjnových komunálních volbách přispěli k dobrému výsledku ve své obci, současně kritizoval ty organizace, kde byla práce rozdílná a na výsledku voleb se to naopak projevilo negativně.

Předseda ÚV KSČM zdůraznil, že vstupujeme do fáze příprav IX. sjezdu KSČM, v níž by v březnu bylo rozhodnuto o způsobu voleb delegátů sjezdu, o místě konání sjezdu, v červnu o etapě VČS, městských, okresních a krajských konferencích tak, aby nejpozději v červnu 2016 byl sjezd k zabezpečení výsledků v senátních volbách a potvrdit nebo zlepšit postavení KSČM.

První místopředseda ÚV KSČM Petr Šimůnek hovořil podrobně o výsledcích komunálních a senátních voleb s poža-

давkem Chodit víc mezi občany. Stanovisko ÚV KSČM k aktuální politické situaci uvedlo, že vláda neřeší závažné problémy a ekonomickou situaci občanů i celé ČR.

Naše média tradičně o zasedání ÚV KSČM mlčela. Supermediokrat Václav Moravec „griloval“ policejního prezidenta zbytečně o výbuších v muničních skladech po celotýdenních relacích, umožnil Tomáši Halíkovi meditovat o morální potřebě přijmout syrské uprchlíky, jedině Jan Hartl výstižně hovořil o hledání a nalézání východisek z dění po 25 letech po Velké listopadové. Jen Haló noviny přinesly 15. prosince 2014 podrobné informace o zasedání ÚV KSČM.

Karel Janiš

ČESKÁ REPUBLIKA – 25 LET PO LISTOPADOVÉM PŘEVRATU

Na toto aktuální téma vystoupil na diskusním čtvrtku 20. listopadu 2014 s úvodní úvahou někdejší kandidát předsednictva ÚV a vedoucí tajemník Jihomoravského KV KSČ v Brně soudruh Vladimír Herman. Připomněl, že bylo již prosloveno a otištěno mnoho článků, statí i publikací u příležitosti čtvrtstoletí, které uplynulo od listopadu 1989. Hlavní pozornost věnoval několika ujištěním vedoucího disidenta Václava Havla, že nezaměstnanost nebude, jak jí budou strašit komunisté, že snil o republice lidské, která slouží člověku, a má proto naději, že člověk poslouží jí, že všichni chceme republiku spravedlivou, v níž nikdo nebude trpět existenční nejistotou, že žádné zdražování nebude. A soudruh

Herman poukázal na skutečnosti našeho každodenního života, které jsou v zásadním rozporu s tím, co pozdější federální prezident, jak se ukázalo poslední, a první český prezident pokrytecky nasliboval. Především jsme svědky nezaměstnanosti, která dosahuje až tři čtvrtě milionu lidí. A nejde přitom jen o severní okresy České republiky. Na Vysočině je to i okres Třebíč. Pracující přišli o pracovní příležitosti nejen v zemědělství, ale i v blízkém nebo vzdálenějším okolí, např. ve Znojmě. O těchto věcech se málo nebo vůbec nemluví. Skončily cukrovary. Podniky, které zůstaly, krachují v desítkách. Samostatnou kapitolou našeho života jsou ceny základních potřeb života – potraviny, služby, bydlení, léky. Lidé nakupují podle ceny,

přicházejí šmejdy ze zemí Evropské unie. Nejdražší je elektřina, nejlepším topením je plynové, topí se 5 měsíců v roce. Je zákaz prodávat dřevo na topení. Kotel na topení je dnes za 50 tis. Kč místo 30 tis. Kč ještě donedávna. Na Třebíčsku dochází až k 25 000 exekucím ročně, za 100 000 Kč exekutoři vymáhají až 17 000 Kč měsíčně. Banky sic půjčují, ale tvrdě vymáhají návrat peněz.

V závěru soudruh Herman vyslovil názor, že o událostech přelomu 80. - 90. let je třeba přemýšlet, diskutovat o nich, vyměňovat si stanoviska. Několik přítomných vzpomínalo, co prožili tehdy a co dnes a takto přispěli k hodnocení a charakteristice návratu naší společnosti ke kapitalismu. **kJ**

TO NEJLEPŠÍ Z JIŽNÍ MORAVY...

Tentokrát se jedná o TOP výletní cíle, které pod tímto názvem už šestou sezónu propaguje jihomoravská Centrála cestovního ruchu. Její ředitelka Mgr. Zuzana Vojtová sdělila, že výletních cílů, které se zapojily do projektu je už rovných třicet. Letos se do projektu zapojila ZOO Hodonín a Aqualand Moravia. Zároveň ocenila letos nejlepší, které prošly prověrkou nezávislých kontrolů. Pomyslnou zlatou získali Správa jeskyní Moravského krasu spolu s Památkem písemnictví na Moravě, který je objektem Muzea Brněnska. Druhou příčku obsadil další objekt stejného muzea a to Památník Mohyla míru a certifikát za třetí místo obdržel Státní zámek Milotice.

Náročné kontroly, které se prováděly např. i v letech 2010 a 2011 hodnotily na místě mnoho kritérií, mj. např. značení k cíli, nebo přívětivost a vstřícnost zaměstnanců. Také vystupování po telefonu, či kvalitu odpovědí na dotaz zaslaný e-mailem. Navíc vše v anglickém a německém jazyce.

Ředitelka Centrály CR ocenila, že kvalita infrastruktury je na vysoké úrovni a stále se zvyšuje. Stejně tak je příznivé i hodnocení zaměstnanců. Kontroly kvality budou pokračovat i v následujících letech. Manažerka projektu Mgr. Monika Hlávková soudí, že stále vzrůstající návštěvnost webových stránek www.vyletnicile.cz ukazuje, že projekt turisty zaujal. Na stránkách, které jsou průběžně aktualizovány jsou k dispozici tipy na výlety a pozvánky na akce různého zaměření. Stránky jsou vedle češtiny provozovány také v německém a anglickém jazyce. Pro výletníky je provozována také facebooková stránka Top výletní cíle Jižní Morava. Samozřejmostí je, že na Centrále v Brně na Radnické ulici a všech zapojených objektech jsou k dispozici mapy a skládačky s informacemi nejen ve zmíněných jazycích, ale navíc také v italštině a polštině. Lze považovat za jisté, že i tento úspěšně se rozvíjející projekt má nezanedbatelný podíl na tom, že ve třetím čtvrtletí stoupl počet turistů na jižní Moravě nejvíce

Tibor DÁVID

v celé ČR – o 5,3 %. V absolutních číslech to představuje více než 791 tisíc návštěvníků, z toho 416 tisíc cizinců. Stejně tak a opět nejvíce v republice stoupl o 4,5 % počet ubytovaných, přičemž vedle jižní Moravy byl zaznamenán nárůst pouze v Praze a Karlovarském kraji.

NEJOBLÍBENĚJŠÍ NEMOCNICE? VOJENSKÁ...

Podle pravidelně pořádané ankety, která zjišťuje spokojenost pacientů s úrovní zdravotnických zařízení se za loňský rok na třetím místě umístila Vojenská nemocnice Brno. Hlasovalo se ve 156 zdravotnických zařízeních. Popřední příčky přidělili pacienti také Úrazové nemocnici, krajské nemocnici v Ivančicích, brněnské soukromé Sural Clinic a Masarykovu onkologickému ústavu. Paradoxem je, že před několika lety za vlády ODS byla

většina z těchto zařízení tak říkajíc „na odpis“.

V současné době poskytuje péči v rámci rajonizace převážně civilním pacientům. Její ředitel, plk. Antonín Vodák upřesnil, že VN se řadí mezi zařízení městského, resp. krajského typu. Hospodaří s rozpočtem kolem 500 milionů korun ročně. Pracuje zde asi stovka lékařů, z toho je jen pětina vojáků. VN Brno loni oslavila 230 let své existence. **did**

K 25. VÝROČÍ VELKÉ LISTOPADOVÉ

Nejobsáhleji se vyjádřily Hospodářské noviny ze 14.-17. listopadu 2014. Uveřejnily několik celostránkových rozhovorů. Duchovní otec kupónové privatizace **Dušan Tříška** (1946 v Ivančicích) se domnívá, že to byl geniální a epochální vynález, který by si zasloužil Nobelovu cenu. A i kdyby budování kapitalismu stálo stokrát, tisíckrát víc, pořád to stálo za to. A to, že se to obešlo bez krveprolití, je zázrak. Havlovi se klaní, kudy chodí, že převzal moc. Ale až do schválení scénáře ekonomické reformy v září 1990 se v zásadě nevědělo, co bude. V dubnu 1990 Klaus v televizi řekl slova KAPITALISMUS a PRIVATIZACE. Ale oni tehdy raději říkali TRŽNÍ EKONOMIKA bez přívlastků, protože kapitalismus je definován tím, že jsou tam kapitalisté a to jsou ti krvežíznivci. A platí to do dneška, je to bolestivé, ale bez nich to nejde (*objasnil, proč se vyhýbali pojmu kapitalismus, tehdy většina obyvatelstva s tímto zřízením měla vlastní zkušenosti, ale nepostřehla, oč vlastně půjde, o NÁVRAT k němu!*).

Kupónovky se zúčastnilo 80 % těch, kteří mohli, všechny analýzy ukazovaly účast 30 nebo 35 procent oprávněných. Doufali, že tato cesta vygeneruje tak deset hrdinů kapitalistické práce, potřebné symboly. Pokud prý má někdo pocit, že těch 500 investičních fondů, které vznikly, mohl někdo uhlídat, ať se podívá na bankovní dozor, který neohlídá pět bank. Nikdo nemá sebemenší data o tom, co se vlastně vytunelovalo a co se rozkradlo. Nedá se dohledat, co se stalo se všemi těmi firmami, odhadem přežilo 60 procent firem. V roce 1990 mu Henry Kissinger řekl, že dění ve střední a východní Evropě je institučně nejtěžší v historii lidstva, že jde o nové rozdělování moci a majetku a u toho se většinou střílí a tečou potoky krve a na to se máme připravit. Takže kdyby mu někdo tehdy nabídl za dva tisíce miliard dodání kapitalismu, považoval by to za dobrou nabídku. Tříška připomněl, že už v roce 1995 řekl, že demokracie a svoboda přinášejí řádové zvýšení kriminality zejména v zemi, kde je oslabená policie a soudy teprve vznikají. Od začátku to bylo o vítězích a poražených, protože poražení budou mít silný pocit krivdy, a to je na transformaci to nejtěžší (*ať to stojí bůhví kolik ten kapitalismus, aby byl*).

Karel JANIŠ

Podle **Petra Pitharta** (1941 v Kladně) nešlo o revoluci, ale vyjednané předání moci, jen Havel celou tou inscenací v listopadu to lidem umožnil, aby to jako revoluci prožili, byl to takový dárek lidem. Brzy se vesla chopil Klaus a ten naznačoval, že hlavní problémem je v ekonomice, a na to lidé slyšeli: zprivatizovat, mít se dobře jako na Západě, rychle, hned. Pithart připouští, že touha po lepším materiálním prospěchu byla tím, co se jako společně nabízelo nejlépe, vadí mu rychlost, v níž jsme bohatství chtěli dosáhnout. Porevoluční vývoj je Pithartovi dodnes traumatem, Klausovou základní zbraní bylo nálepkování, označoval lidi různými jmény, rozsortýroval je na osmašedesátníky a jiné, objevil se i termín šikovština. Tou arogancí lidem vyrážel dech, rozklepala se jim kolena. Na ekonomické frontě neměl disent šanci, lidé z Prognostického ústavu byli lépe připraveni. Podle Pitharta měla jeho vláda asi 40 firem, které chtěla prodat přímo zahraničnímu kapitálu podobně jako u boleslavské škodovky. To ale Klaus zásadně odmítal. Kupónové privatizaci vyčítá Pithart poslední fázi, kdy docházelo ke kumulaci kapitálu podivným způsobem, nastalo tunelování a odliv peněz z investičních fondů, což bylo uděláno schválně, není si jist, zda pro konkrétní lidi, kteří věděli víc. Ale je skoro nápadné, že právě tyto lidi, o kterých se už tušilo, že to není pravé ořechové, Klaus chválil. A banky musely podle Pitharta vědět, že když půjčují Stehlíkovi miliony, tak je nedostanou zpět. Někde se naznačilo, že by bylo dobře, kdyby se tomu nebo onomu podniku pomohlo, přimhouřily se oči. Za osobní prohru považuje Pithart rozdělení Československa proto, že jsme to rychle zařídili. Kanada nebo Belgie se rozpadají desítky let, a přesto se snaží držet. Za největší riziko považuje Pithart hnutí Andreje Babiše, pokud se včas nepromění v normální politickou stranu, z Babiše se může lehce stát Vůdce. Jednoho dne může být opozice poslána do přízemí. Řekne se, tady je osobní oddělení a máte výpověď (*Babiš tomuto závěru pomáhá tezí, že stát řídí jako firmu*).

Vladimír Dlouhý (1953 v Praze) se stal místopředsedou federální vlády a s Klausem a s dalšími z Prognostic-

kého ústavu patřil k těm, o něž se Havel mohl opřít. Zvítězila šoková terapie, důležitá byla rychlost. Klaus byl myšlenkově, osobnostně, politicky vůdčí silou. Nebyl to spor mezi pomalou a rychlou transformací, ale mezi transformací rychlou a transformací žádnou.

Výhradu, že liberalizaci a kupónové privatizaci měla předcházet příprava zákonů a regulace kapitálového trhu, Dlouhý odmítá, poněvadž by to trvalo několik let. Netušil, že někdo bude tunelovat, nepočítal s tím, jak rychle se stanou některé oblasti ekonomiky kriminálními. Připouští, že Klaus měl příliš agresivní rétoriku, když smetl některé projekty příliš rychle ze stolu, ale Pithartova vláda řadu projektů neměla dostatečně připravené. Stovky miliard musel stát vynaložit na sanaci bank před jejich prodejem. Dlouhý je dnes z vandru doma, byl mezinárodním poradcem banky Goldman Sachs a je od května 2014 prezidentem Hospodářské komory ČR.

Tomáš Ježek (1940 v Plzni) se jako ministr pro správu a privatizaci národního majetku české vlády významně podílel na transformaci naší ekonomiky. Kupónové privatizace se zúčastnilo na 8,1 mil. lidí. Problém nastal po jejím ukončení, kdy začal fungovat trh s akciemi, bez dozoru, který Klaus nechtěl. Kradlo se a v povědomí zůstala velká skvrna. Už nikdy by nešel do spolupráce s Klausem, s nímž se zná od šesté třídy. Ježek dnes přednáší na Vysoké škole ekonomické v Praze. V roce 2007 vydal publikaci Zrození ze zkumavky, Svědectví o české privatizaci 1990-1997, v níž uvádí, že z majetku ve fondech v hodnotě 140 miliard Kč, který v nich byl v roce 1996, byl ukraden majetek v hodnotě 50 miliard Kč. Václav Klaus tento údaj pochopitelně odmítá.

Jan Švejnar (1952 v Praze), od roku 1970 v USA, neúspěšný prezidentský kandidát v roce 2002 a na eurokomisaře v roce 2003. Zdůrazňoval, že je třeba udělat napřed silný, pevný a funkční právní rámec, navrhoval celou transformaci odložit. Jeho představy se nesplnily. Podstatná část národa pochopila, že transformace nebyla férová, že někdo se obohatil tím, že měl výjimečný přístup k informacím či k majetku, ne svým talentem nebo tím, že na sebe vzal podnikatelské riziko. Neférovost privatizace budou lidé pociťovat ještě dlouhou dobu (*svědectví těch, kteří „byli u toho“, je velmi zajímavé*).

O OSUDECH DĚDICTVÍ V. I. LENINA (III.)

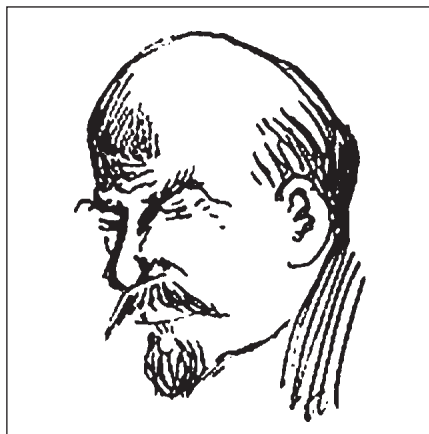
V roce 1996 vydal Dialog, knižní velkoobchod a nakladatelství v Liberci knihu LENIN počátek teroru. Její autor, profesor Dmitrij Antonovič Volkogonov (1928-1995), doktor filozofických věd, ji vydal v roce 1994 v nakladatelství The Free Press v New Yorku. Obsah knihy autor objasnil v těchto odstavcích: „Myšlenka systému koncentračních táborů – Gosudarstvennoje upravlenije lagerej neboli GULAG – a příšerné čistky z třicátých let jsou všeobecně spojovány se Stalinovým jménem, avšak pravým otcem bolševických koncentračních táborů, poprav, masového teroru a orgánů, které stály nad státem, byl Lenin. Na pozadí Leninova teroru snadněji pochopíme metody Stalinovy inkvizice, jež byla s to popravít kohokoliv jenom na základě podezření. Lenin nejen inspiroval revoluční teror, byl také první, kdo z něho učinil státní instituci ... (s. 197). Už v roce 1918 začali bolševici organizovat koncentrační tábory a ti, kteří byli ušetření kulky, je začali plnit ... brzy bude tajná mapa země vykolíčkovaná zlými neštovicemi táborů, kterými za sedmdesát let leninského režimu prodou miliony lidí (s. 203)“.

D. A. Volkogonov vydal v roce 1989 knihu Triumf a tragédie, Politický portrét J. V. Stalina (2 díly, každý o 2 knihách, celkem 1 323 stran, do češtiny nebyla přeložena). Ale od té doby obrátil pozornost k Leninovi. V Leninově archivu v budově bývalého ÚV KSSS prostudoval 3 724 neotištěných dokumentů. O neomylnosti Lenina začal pochybovat proto, že věc, kterou Lenin uvedl do pohybu a za kterou miliony lidí zaplatily svými životy, utrpěla drtivou porážku – tato slova se autorovi těžko psala jako stalinistovi, který prošel bolestným přechodem k úplnému zavržení bolševického totalitarismu. Leninismus, pojem, který v roce 1926 použil vlastně poprvé J. V. Stalin v knížce Základy leninismu, byla poslední bašta, která v myslí D. A. Volkogonova padla. Leninův profil se mu měnil po pečlivém a podrobném studiu v uzavřených sovětských archívech, v archívech na Harvardské univerzitě a v Hooverově institutu v Kalifornii: tvůrce a prorok byl vytlačován ruským jakobínem.

Na rozdíl od knihy o J. V. Stalinovi neuvádí D. A. Volkogonov v knize o Leninovi ani jednu přesnou citaci dokumentu, z něhož cituje. Překontrolovat lze pouze ty, které pocházejí z Leninových článků, otištěných ve Spisech Lenina 4. nebo 5. vydání. Ze 4 stovek stran

knihy uvádím několik ukázek jeho uvažování.

Menševici uznávali demokracii, parlament a politický pluralismus jako hodnoty, které mohou odvrátit násilí jako prostředek společenského vývoje, naopak bolševici byli čím dál víc přesvědčeni o ceně násilí. Volkogonov uvádí podrobnosti o životě a působení dvou odpůrců pojetí V. I. Lenina. Jsou to Georgij Valentinovič Plechanov (1856-1918) a Julius Osipovič Cederbaum, známý pod jménem Julius Martov (1873-1923).

Leninův spis Stát a revoluce je biblí bolševismu, je chvalozpěvem na třídní válku, na diktaturu proletariátu, na antiparlamentarismus. Lenin ignoroval humanitární prvky raných Marxových prací. Zvítězit nad starým světem nebylo možno bez železné ruky. K násilí sáhl Lenin, když narazil na lavinu problémů, neměl praktické zkušenosti a ztratil hlavu. Bolševici měli vlastní stupnici morálních hodnot – nedostatek soucitu, třídní nenávisť. Lenin strach uplatňoval jako zbraň, teror měl zlomit vůli milionů k odporu.

Způsoby evidence a kontroly nad boháči, podvodníky a darmojedy stanovené v Leninově článku Jak organizovat soutěžení označuje D. A. Volkogonov za opatření, která podnítila ohně občanské války a rozvinula se v jednu z nejkrvavějších událostí v ruských dějinách.

Došlo-li na třídní a politické otázky, Lenin se stal člověkem zarytě neústupným, nekompromisním, nemilosrdným, mstivým, s jazykem inkvizitorů, prokurátorů, katů.

Tvrzení Fanji Kaplanové, že provedla atentát na Lenina, vzbuzuje vážné pochybnosti. Nikdo ji neviděl střílet, měla špatný zrak. Atentát poskytl záminku, kterou bolševici potřebovali, aby mohli rozpoutat masový teror v obrovském měřítku. Individuální teror byl nahra-

zen terorem masovým proti vlastnímu lidu. A to byl největší hřích bolševiků.

Bolševismus zničil v Rusku všechno, počínaje slabou a neúčinnou Prozatímní vládou, soukromý majetek, rolnickou komunitu, církev. Vše spojené s Leninem bylo antikapitalistické, antidemokratické, antiliberální, antireformistické, antihumánní a antikřesťanské. Sotva existoval v historii člověk, kterému se podařilo změnit tak velkou společnost v tak velkém rozsahu.

V ukázkách jeho uvažování by bylo možno pokračovat. Ale pominout nelze způsob, jakým cituje z Leninovy stati K dějinám diktatury z 20. října 1920: „... diktatura znamená neomezenou moc založenou na síle a nikoliv na zákoně ... neznamená nic jiného než moc naprosto neomezenou jakýmkoli zákony, absolutně nestísňenou směrnicemi a založenou na přímém uplatnění síle“.

Ale necituje Lenina v další části o tom, že „tato síla se opírala o lidové masy, že lid používá násilí vůči těm, kdo se dopouštějí násilí vůči lidu ... bývá diktatura menšiny nad většinou, hrstky policie nad lidem a bývá diktatura obrovské většiny lidu nad hrstkou násilníků, vyděračů a uzurpátorů moci lidu ...“ (viz V. I. Lenin, Vybrané spisy, Svoboda Praha 1974, svazek 5, s. 200 a 204).

Autor knihy uvádí, že leninský systém se vyznačoval mimořádnou životaschopností, přitažlivějšími rysy leninského socialismu: širokou základnou sociálního zabezpečení, plnou zaměstnaností, zaručenou minimální mzdou, placenou dovolenou a mnoha dalšími věcmi. Přes všechny zápory by leninský systém nebyl schopen tak dlouho vydržet jen jako pouhý výsledek násilí nebo hrozbou násilí.

Čtenář má k dispozici mnoho informací přibližujících Leninův rodokmen, autory jeho životopisu, Naděždu Krupskou, Inessu Armandovou, Alexandra Kerenského, události v červenci a říjnu 1917, Lenina, Trockého, Stalina, Zinověva, Kameněva, Ucharina, Molotova, Kujbyševa, z poválečných dědiců Lenina dfa Chruščova, Brežněva, Andropova, Černěnka a Gorbačova.

Zánik Sovětského svazu považuje autor knihy za velké neštěstí. Ale nezačal ho ani Gorbačov, ani Jelcin. V podstatě ho způsobila mina, kterou hluboko do základů položil v roce 1920 Lenin. Politbyro tehdy začalo likvidovat kraje a na jejich místě vytvářet národnostní entity. Za diktatury nic neohrožovalo jednotu země, jakmile však začal demo-

O OSUDECH DĚDICTVÍ V. I. LENINA (III.)

kratický proces, nastoupily odstředivé síly a dlouho potlačovaná touha každé národní republiky po politické nezávislosti se zformovala v mohutnou, neodolatelnou vlnu příboje. Tento proces musel nastat po 70 letech nadvlády Moskvy, třebaže logika dějin naznačovala, že mělo dojít k novému uspořádání mezi republikami, snad k demokratické federaci, a nikoliv k úplnému rozkladu.

Podle D. A. Volkogonova byla porážka leninismu naprogramována historií. Lenin měl jedinou šanci leninismus zachránit, mohl uchovat politický pluralismus po říjnu 1917 a uplatnit sociálně demokratické aspirace a tradice. Ale to by už nebyla leninská cesta.

Jisté prý je, že Leninova epocha navždy zanikla. Alexandr Veliký podle legendy četl nápis na hrobě padlého krále: Neodepři mi hrst půdy, která pokrývá mé tělo. Leninovi dědici mu odepřeli i tuto hrst půdy tím, že z něho udělali pozemského boha. Od té doby zní kosmické requiem nejenom pro jeho mumii, ale i pro jeho věc. To je závěr knihy D. A. Volkogonova o Leninovi.

Čtenář knihy musí vzít v úvahu, že autor se ani slovem nezmiňuje o vítězství Sovětského svazu v druhé světové válce.

Musel by totiž přiznat, že se tak stalo díky existenci „leninského systému“, který podrobil v knize zdrcující kritice a odsouzení. Musel by uvést, že bez tohoto systému by bylo velmi vážně ohroženo vítězství nad hitlerovským nacismem a japonským militarismem.

Karel Janiš

NEVÍM PROČ JE TOLIK ŘEČÍ KOLEM (EN)
POTRAVIN. LIDI JE PŘECE MOŽNÉ KRMIT
I SLIBY O LEPŠÍM ŽIVOTĚ VE SVOBODĚ.

★ ŠLI PŘED NÁMI

Narodil se 29. ledna 1850 v Dašicích u Pardubic v rodině domácího tkalce. Otec přes těžkou práci se věnoval chlapci tak, že již v pěti letech uměl číst, takže školní docházku zahájil v druhé třídě. Současně musel s otcem pracovat v to-

várně po záhubě domácího tkalcovství. Továrna se chlapci stala školou života. Jako zručný textilní dělník odešel sedmnáctiletý za prací do Vídně. Postupně se stal aktivním členem českých a německých dělnických spolků, vyhledávaným a oblíbeným řečníkem na jejich schůzích, redaktorem listu Die Zukunft (Budoucnost) a Dělnických listů, osobou často sledovanou, vyslychanou a vězněnou. Dělnické hnutí se rozrůstalo a úřady v roce 1884 vyhlásily výjimečný stav. Vedoucí představitelé dělnictva po výsleších posílaly do míst jejich narození. Byl mezi nimi i Hybeš, který jako politik, organizátor a sjednotitel celorakouského i našeho dělnického hnutí byl na sjezdech v Brně-Lužánkách a v Ha-

JOSEF HYBEŠ – 165. výročí narození

infeldu 1887-8. Byl též na ustavujícím kongresu II. internacionály v roce 1889 v Paříži a na jejím kongresu v Curychu v roce 1893, na němž se setkal s Bedřichem Engelsem. Organizoval mnoho demonstrací a stávek, byl postupně redaktorem prostějovského Hlasu lidu, brněnské Rovnosti, Odborného listu textilního v Rakousku, Textilníku a Posla lidu v Plzni. Byl též poslancem rakouské říšské rady a moravského zemského sněmu, po vzniku ČSR byl poslancem Revolučního národního shromáždění i senátorem. Parlamentní tribunu využíval k předložení mnoha interpelací ve prospěch pracujících vždy s bohatou dokumentací konkrétních případů. Vysvětloval, jakou metlou je pro dělnictvo nezaměstnanost. Protestoval proti konfiskaci Rovnosti, Práva lidu, Bezru-

čových veršů, zákazům dělnických shromáždění. Často na úřadech intervenoval osobně.

Vždy a všude Hybeš vystupoval jako CHUDOBY ZASTAVATEL. A plně si zasloužil „hodnost“ MARŠÁL CHUDÝCH. Poslední polovinu roku života prožíval v sanatoriu v Dolní Lipové a v brněnské nemocnici u sv. Anny. Zotavoval se po záchvatu mrtvice, kterou byl postižen při projevu v senátě, když odsoudil násilí proti účastníkům prosincové generální stávky 1920. Nadávky a urážky vykonaly své. Hybeš zemřel 21. července 1921. Jeho pohřeb byl manifestací úcty k životu a dílu Maršála chudých. U Dělnického domu na Marxově ulici (dnes Spolková) se řadilo 60 000 účastníků pohřbu a čelo průvodu již bylo u jeho hrobu na Ústředním hřbitově. **KJ**

OPĚT SE BOJOVALO U SLAVKOVA

U příležitosti 209. výročí bitvy vojsk Rakouska, Ruska a Francie 29. listopadu 2014 900 vojáků v dobových uniformách provedlo rekonstrukci bitvy pod Santonem u obce Tvarožná. Stříleli jedni na druhé, zaduněla i děla. Osm a půl tisíc diváků přihlíželo, i rodiny s malými dětmi. Francouzští vojáci opět zvítězili, provolali slávu císaři Napoleonovi. Přihlízející diváci získali představu o tom, co se odehrávalo přímo na bojišti. Na rozdíl od bitvy 2. prosince 1805 se bojující mladí lidé pozvedli a odešli i s diváky na občerstvení, které si studené počasí vyžádalo. Rekonstruovat nelze lazarety plné těžce raněných vojáků v okolních vesnicích i v Brně, vydrancované a vy-

pálené vesnice, utrpení civilního obyvatelstva, pohřbívání desítek tisíc vojáků tří bojujících armád. O tom všem dnešní účastníci rekonstrukce bitvy mnoho nevědí. Jedna z účastnic setkání lidí před místodržitelstvím na Moravském náměstí se divila, když se na balkoně objevil herec Napoleon, který tehdy několik dnů před bitvou tu nocoval. Diváci si sdělovali dojmy z rekonstrukce bitvy, mnozí se těší na příští rok, aby byli u toho, když si připomenou 210. výročí bitvy u Slavkova. Přečtou si předeem pojednání o skutečném průběhu a zejména o následcích krvavého střetnutí armád tří států? Příslušné literatury o bitvě u Slavkova bylo již vydáno mnoho. **kj**

□ NEČEKAL JSEM TAK BRZKÝ ZVRAT. Řekl Václav Klaus v rozhovoru pro Právo 11. listopadu 2014 (*a v knize Chtěli jsme víc než supermarkety ze září 2014*). Naděje, které vkládal do listopadu 89, se v jednom smyslu naplnily sto procentně. Politická demokracie u nás ve své základní podobě vytvořena byla a i dominuje přes všechny babišovštiny a okamurovštiny. A postátněná, centrálně plánovaná ekonomika byla nahrazena ekonomikou tržní, založenou na soukromém vlastnictví a soukromé iniciativě mnohem rychleji a razantněji, než v kterékoli jiné postkomunistické zemi. Ale nevěřil, že tak rychle dojde k protichůdným procesům, které opět směřují ke kolektivismu, socialismu nejruznějšího typu, přerozdělování zaslouženě vydělaného a organizovaného lidského života shora. Klause zarazí a neočekával, že se začneme jen po dvou desetiletích vracet zpátky k systému, ve kterém jsme žili v roce 1989. Neočekával, že dojde k takovému zvratu politických poměrů, ke kterému došlo v roce 2013, kdy skutečně došlo ke změně režimu. Velmi odlišuje tendence, které byly přítomny u nás od dob Václava Havla a jeho nepřetržitého boje s politickými stranami celých uplynulých dvacet let, od toho, co se stalo v roce 2013. Havlovi nemůže být nikdy omluveno a odpuštěno, že byl tím hlavním atakujícím na politické strany, bylo to jedno z největších poškození ČR, jaké bylo možno prožít, ataky Věcí veřejných nebo Okamury jsou proti tomu maličkostí (*na pohřbu mluvil Václav Klaus zcela jinak, pochvalně*). Fatální zvrát podle Klause nastal až v roce 2013 současně se změnou v prezidentské funkci, s pádem Nečasovy vlády, s radikálním vstupem policejné-vyšetřovatelsko-bezpečnostních složek do politického života – pánové Šlachťové, Ištvánové, Bradáčové – s radikální změnou struktury parlamentu. To vše najednou se skupilo v roce 2013 a my prý už žijeme v jiném světě než dříve, což Klause velmi trápí (*on už není Hradním, premiér a senátní předseda jsou z ČSSD a podpremiér je Babiš, takže tato sestava mu ubírá spánek a dobrou náladu, nemluvě o tom, že ištvánologie – pojem Petra Nečase – otevírá skříň s kostlivci z počátku 90. let*). S úlohou Havla je spojen druhý aspekt – obrovský vzestup mediokracie, nepřetržitý souboj médií s politickou třídou, který je ničivý a smrtící u nás i v celé řadě evropských zemí (*v televizním zpravodajství od Moravce přes Takáče, Borka, Tvarůžkovou, Witovskou a další s oblibou GRILUJÍ naše politiky nás učí*

myslet správně v duchu zájmu globálního kapitálu). Podle Klause je nepolitická politika naprostý nesmysl a havlismus bylo boření jakékoli politiky, byl to anarchizující přístup ke světu na jedné straně a elitářský přístup na druhé straně, byla to víra, že samozvané elity vždy připravené se chopí moci – byl to odvěký sen Václava Havla (*tyto věty se nelíbí Tomáši Halíkovi a biskupovi Malému v rozhovoru na ČT24 27. 11. 2014: havlismus = důraz na lidská práva v Číně, na Kubě, v KLDŘ (ale dodávám nikoliv u našich nezaměstnaných, bezdomovců, žijících jen tak tak. Bojovníkům za lidská práva šlo o jejich práva!)*).

□ POMOZTE SVÝM NÁKUPEM. I MALÝ DAR JE VELKÁ POMOC. Šlo o letos již druhou výzvu darovat jídlo potřebným. Zapojilo se 387 pro-

STŘÍPKY O VELKÉ LISTOPADOVÉ ...

dejen po celé ČR. Kromě řetězců Kaufland, Tesco, Albert, Globus, Penny také výrobci Emco, Kostelecké uzeniny i Penam, Tatra, Univerel a další, kteří své výrobky zavezou do skladu Potravinové banky. Odsud společnost DHL bude zdarma dovážet do jednotlivých charitativních a neziskových organizací (*ty byly Havlovi přednější než politické strany*). Stovky dobrovolníků rozdávaly letáčky zákazníkům se seznamem vhodných potravin, které je možno věnovat: olej, sirupy, džemy, kompoty, čaje, mouku, konzervy, instantní polévky, trvanlivé uzeniny, cukr, sůl, cukrovinky, piškoty, luštěniny, těstoviny, rýži – veškeré trvanlivé potraviny. Podstatná je informace, komu je tato pomoc určena: jednomu a půl milionu lidí žijících u nás na hranici chudoby nebo sociálního vyloučení, dalším lidem – jednomu milionu sedmi stům tisícům, kteří musí vystačit s příjmem těsně nad hranicí chudoby. Jde o klienty sociálních zařízení a charitativních organizací, kteří si základní potraviny nemohou zajistit vlastními prostředky, např. matky s dětmi v azylových domech, děti nebo důchodce v domovech, lidi bez domova a další. Loni ve 111 prodejnách bylo vybráno 55,5 t potravin, firmy přispěly dalšími 10,5 tunami. 65 tun potravin je 132 000 jídel. Letos ve dnech 13.-19.11.2014 bylo vybráno celkem 173 tun potravin celkem, na jižní Moravě 19 tun a v Brně 1,5 tuny (*to je též příspěvek k 25. výročí Velké listopadové, o němž pochopitelně strůjci převratu, návratu ke kapitalismu a „reformě“ a „balíčků“, k nimž docházelo, nehovoří*).

□ KAPITALISMUS LÁKAL JEN 3 % LIDÍ. Uvedl historik Jiří Suk v Lidových novinách 10. 11. 2014. Podle šetření Ústavu pro výzkum veřejného mínění 23.-24.11.1989 pro socialismus bylo 45 % tázaných, pro kapitalismus 3 %, pro třetí cestu mezi oběma systémy 47 % a 5 % nevědělo. Při druhém šetření 9.-12.12.1989 bylo pro socialismus 41 %, pro kapitalismus 3 %, pro třetí cestu 52 % a 4 % nevědělo. Historik Jiří Suk, autor několika závažných publikací s podrobnou charakteristikou událostí let 1989-1992, odpověděl na otázku, proč se nakonec prosadil systém, který si přála tříprocentní menšina? Byly obnoveny poválečné i předválečné tradice, monarchistické (*ty dodnes hlásané*), socialistické, liberální, konzervativní. Potlačovaná a zanedbávaná témata vpadla do médií, pluralita názorů a představ, dva velké problémy: česko-slovenské soužití v jednom státě a morální pohoršení nad vládou KSCŽ zatíženou zločiny. Politika očisty byla pro OF určující, pro nutnost „dokončit revoluci“ se v srpnu 1990 vyjádřil i prezident Havel. V únoru 1990 OF vzneslo požadavek vyvlastnění majetku v držení KSCŽ, v dubnu požadavek postavit KSCŽ mimo zákon. Došlo ke spojení obou linií – k přijetí lustračního zákona a radikální ekonomické reformy. Majetek a morálka zcela splynuly. Česká pravice vrátila do oběhu slovo kapitalismus. Pojmy šoková terapie, odmítání třetích cest, kupónová privatizace se uskutečnily. Země se v letech 1992-4 převalily dvě vlny lidového kapitalismu, v dlouhých frontách bylo kolem 6 milionů držitelů investičních kupónů. Suk uvádí, že „česká cesta ke kapitalismu“ nahradila „českou cestu k socialismu“. Podpořily ji 3/4 populace. Veřejné mínění bylo popostrčeno chytrou politikou: státní majetek byl všem občanům nabídnut k privatizaci. Velká transformace podepřená mýty o zlatých českých rukách a o světové úrovni českého meziválečného hospodářství. Proto nevalilo, že cílem nebylo rozptýlené vlastnictví, nýbrž jeho koncentrace v rukách nových Baťů, Kolbenů a Daňků. Šlo o kapitalismus tentokrát „zrozený ze zkumavky“ (*titul knihy Tomáše Ježka*), šlo o dokončení revoluce shora. Až pozdější šok z tunelování způsobil oddělení majetku a morálky (*jedinečné objasnění úspěchů pánů Klause, Dlouhého, Třísky, Kočárníka, Dyby, Ježka, neúspěchů Komárka, Švejnara, Pitharta*).

kj

aneb co přináší divadelní a hudební sezóna v lednu a únoru

Janáčkovovo divadlo premiéruje (6. II.) operu Marko Ivanoviče Čarokraj. Skladatel a současně dirigent je propagátor a specialista na soudobou hudbu a hudbu 20. století. Ve svých 38 letech má za sebou úspěšné uvedení brněnské verze Janáčkovy Jenůfy v Malmö ve Švédsku. V anketě Divadelních novin na nejlepší inscenaci roku 2012, jíž se zúčastnilo 113 teatrologů, kritiků a publicistů, se Čarokraj umístil na třetím místě. Scénografové inscenace Andrea Sodomková a Matěj Forman byli nominováni na Cenu Alfreda Radoka.

Mahenovo divadlo reprizuje (17. I. a 1. II.) Sofoklova Krále Oidipa. Režisér Martin Františák proslavený inscenací Maryši ve Zlíně, která obdržela Cenu českého divadla za rok 2009 a již zaznamenala i ČTV, rozhlasovou hrou Průtrž na téma aféry lehkých topných olejů, která zvítězila v loňské soutěži o původní rozhlasový text při příležitosti 90 let Českého rozhlasu, se zabýval antickým divadlem už při studiu na JAMU. Není bez zajímavosti, že v hudební složce inscenace je používán hobojobitý nástroj orientu dudu, k vidění na starořecké černo-červené keramice, kde s bubnem doprovází řadové tance. Ty jsou součástí dnešního folklóru Turecka i Balkánu a dudu s bubnem doprovází folklór od Afganistánu po Balkán.

Městské divadlo na Hudební scéně premiéruje (24. I.) muzikálový příběh Let snů s podtitulem rodinný fantasy muzikál. Byl napsán jako jedna z atrakcí zábavního parku Efteling v Holandsku pro Tajuplný dům, kde se hrál v sezóně 2011-2012. Jde, jak napovídá podtitul, o fantasy mix mytologie, pohádek a všeho co reprezentuje svět magie, nadpřirozena a bájných bytostí. Dle upoutávky má zaujmout i mimo prostředí kam byl určen, což rozhodne divák.

HaDivadlo premiéruje (23. I.) autorskou inscenaci nazvanou Die Young. Má podivný podtitul - Sebevražda nemusí být pouhým tragickým vyústěním osobní psychopatie, ale fenoménem jdoucím napříč historií, ukazatelem geneze svobodné individuality moderního evropského člověka, nekonvenční vzpourou, romantickým gestem generačně spřízněných. Dále se argumentuje Goethovým Utrpením mladého Werthera, sebevraždou hudebníka Kurta Cobaina, citátem z jeho dopisu na rozloučenou - Je lepší vyhořet, než vyhasnout. Není bez zajímavosti, že fenomén sebevraždy se objevuje ve zlomových obdobích dějin, kdy ve společnosti převládne pocit bezvýchodnosti. To platí pro romantismus, převálcovaný návratem ultrakonzervativní reakce na Vídeňském kongresu, i pro pocit zmaru fin de siècle - konce století, který vyústil v krveprolití 1. světové války. Vzniká otázka zda ono výstražné memento, které opět doba píše najde reflexi aspoň ve světě umění, aby generace budoucích, pokud nějaké budou, se inspirovaly naším světem jako my světem přelomu 19. a 20. století.

Divadlo Husa na provázku uvádí (21. 22. I. a 4.-6. II.) Shafferova Amadea kombinovaného s motivy Formanova filmu. Postavu Salieriho představuje Donutil starší a Mozarta Donutil mladší.

Divadlo Buran Teatr reprizuje (22. I.) v sále Stadionu na Kounicově hru německého autora Tankreda Dorsta Fernando Krapp mi napsal dopis o klasickém milostném trojúhelníku, kdy ani bohatství manžela svazek neuchrání právě pro krásu ženy.

Divadlo Radost reprizuje (20. I.) inscenaci podle Poláckovy předlohy Bylo nás pět. O toto představení je mezi diváky největší zájem.

Divadlo Polárka reprizuje (24. I.) Moravského Budulínka. Pohádku zaznamenal sběratel Josef Stanislav Menšík z Jemnice u Třebíče a tiskem vydal roku 1856 probošt vysehradský, sběratel a vlastenecký kněz Beneš Method Kulda ve své sbírce Pohádky a pověsti národu moravského.

Hudebně-dramatická laboratoř JAMU Divadlo na Orli premiéruje (15. 16. I.) Euripidovu Médeu. Antická předloha umožňuje volnou interpretaci jako pohybové divadlo doprovázené souborem bicích nástrojů. Jde o spolupráci Divadelní a Hudební fakulty JAMU a Ateliéru Činoherní herectví DIFA, Ateliéru Taneční a pohybové divadlo a výchova DIFA.

Hudební fakulta JAMU uvádí (15. I.) neobvyklý soubor Dívčí fagotové kvarteto nazvané Dudlajdá fagotiky, které uvede skladbu Víta Zouhara Co všechno se může tangu také stát. Na programu je i Mozartův Koncert pro fagot a orchestr B dur a Rejchovy Tři tria pro dva lesní rohy a fagot. V Besedním domě Moravská filharmonie Olomouc uvede (22. I.) Dvořákova Vodníka a Schubertovu Symfonie č. 4 c moll zvanou Tragická.

Brněnská Filharmonie uvádí (15. a 16. I.) v Janáčkově divadle Beethovenův klavírní koncert č. 5 zvaný Císařský v podání Georga E. Lazaridise za řízení Michalise Economou. Oba interpreti jsou Řekové a lze tak očekávat temperamentní podání. V Besedním domě zazní (31. I.) atypický program složený z úryvků skladeb Mozarta a Vivaldiho, určený pro nastávající rodiče. Koncert se pro úspěch na přání publika po roce opakuje. Lze pouze dodat - jestliže se tímto způsobem ztraktivní rodičovství, v uplynulých 26 letech jsme měli nejnižší porodnost od zavedení matrik Marií Terezií v 18. století, navíc se tak zvýší počet malých klavíristů v Mozartovské soutěži, tak jen víc takových koncertů.

Kino Art uvádí (12. a 13. I.) festival nazvaný The Beast of Art 2014 s podtitulem nejlepší filmy Kina Art za rok 2014. Bude zajímavé jak dopadne výběr filmů za celý rok. Některé, jež se promítaly, vyžadovaly diváckou odolnost a mnohdy analýzu psychiatra. Další festival nazvaný Scandifest (14.-18. I.) je přehlídkou skandinávských filmů. Hned první film (14. a 18. I.) Holub seděl na větví a rozmyšlel o životě je nositelem Zlatého lva MFF Benátky 2014 a následují další. Dánský horor Když zvířata sní (15. I.) ověněný Cenou kritiků MFF Cannes 2014 a Cenou města Atény MFF Atény 2014, švédsko-dánsko-norská Vyšší moc (16. I.) oceněná Cenou poroty MFF Cannes 2014 a dánský životopisný Sex, drogy a daně (18. I.) se opírá o skutečný příběh dánského politika Mogense Glistrupa a krále cestovního ruchu Simona Spise, jejichž aféry dělily zemi. Je na našem divákovi aby oba „hrdiny“ filmu srovnal s naší politickou scénou. Naše politické aféry by byly nekonečnou filmařskou inspirací, v reálu s happy endem a nikoliv se závěrečnou morálkou-vězením.

Jistotou pro diváka budou Bergmanovy filmy Sedmá pečeť (14. I.), Lesní jahody (16. a 20. I.), Scény z manželského života (15. I.) a Fanny a Alexandr (21. I.), kde bude možné se znovu souměřovat s něčím co přetrvává. K situaci kina Art lze dodat jen tolik, že festivaly narušují jistou dramaturgickou šed opakuje se titulů.

(V)

ČTYŘI TURISTICKY ZAJÍMAVÉ PAMÁTKOVÉ VILY

Čtyři turisticky přístupné vily jako muzea architektury své doby má v Brně Národní památkový ústav. A to památku UNESCO Tugendhat, sousední Beerovu vilu, Jurkovičovu vilu a 14. prosince 2014 k nim přibyla i nově revitalizovaná vila Stiassni nad veletřným areálem, známá jako „vládní vila.“ To proto, že v ní bydleli i prezidenti států, jako Beneš, Sukarno, Castro, Klaus aj. Významné dílo meziválečné moderní architektury tradicionalismu s italskými benátskými vzory či protofunkcionalismu - vila Stiassni s rozsáhlou parkovou zahradou na svahu prošla důkladnou omlazovací kúrou za skoro 192 milionů Kč (hlavně od EU). Činnost zahájí jako Metodické centrum moderní architektury. Odborníkům, studentům i dalším umožní hlouběji poznávat architekturu 20. století a pečovat o ni. To proto, že stavební infrastruktura je takřka dobudovaná, avšak stále naléhavější je potřeba opravovat stavební památky. Vědět jak na to - z jakých dnes nepoužívaných materiálů se tehdy co dělalo a jak to tedy zhotovit znovu či jak vypadaly kdysi výrobní postupy vzniku staveb - tuto chytřistiku bude odborníkům poskytovat Metodické centrum s rozsáhlou knihovnou pojednávající o architektuře v mnoha zemích světa. Ve vile Stiassni se mají scházet odborníci s veřejností a ověřovat stavební postupy specifické pro architekturu dvacátého století - uvedla generální ředitelka Národního památkového ústavu Naďa Goryczková. Vilu, kterou dal vybudovat brněnský židovský textilní průmyslník Alfred Stiassni, navrhl architekt Ernst Wiesner, jedna z nejvýznamnějších osobností generace za-

kladatelů brněnské moderní architektury. První návrhy pocházejí z r. 1927, dílo bylo dokončeno v r. 1929. Vilu s vybavením takřka zámečku obklopuje důmyslně koncipovaná zahrada se vstupním domkem, ve kterém bydlel řidič, domkem zahradníka, bazénem a tenisovým kurtem. Manželé Alfred a Hermine Stiassni s dcerou Susanne uprchli v r. 1938 před svým zatčením nacisty do USA. Vila pak prodělala pestrou paletu své historie v péči různých armád a pak k reprezentacím účelům vládních, krajských i městských institucí. Její areál se od neděle otevře veřejnosti. V pracovních

dnech ke studijním a badatelským účelům, přístupná bude knihovna i depozi-táře. V pátek, sobotu a neděli budou ve vile pro zájemce placené komentované prohlídky, podobně jako v další více než stovce památek NPÚ, tedy hradech, zámcích, kláštřích atd. „Vládní“ vila Stiassni bude pro veřejnost v provozu jako jedna z mála památek i v zimní sezóně.

(vž)

Foto - Václav Žalud

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM ...

Moravské zemské muzeum slavnostně uvedlo v Památníku Leoše Janáčka na Smetanově ulici do života v posledních dnech minulého Roku české hudby dvě knižní novinky, obě s Janáčkovskou tematikou. Unikátem je leporelo - knížka pro děti s názvem „Leoš Janáček a příhody Lišky Bystroušky“ (česky a anglicky), autorem je Jiří Zahrádka. Dětem velmi názorně a velmi jednoduchou formou představuje děj příběhu, vystupující osoby - zvířátka, děj jednotlivých jednání, povídání o příběhu Lišky Bystroušky a také plasticky zobrazenou scénu z prvního uvedení v Národním divadle Brno od Eduarda Miléna. Druhou novinkou je kniha Leoš Janáček a Lidové noviny autorky Libuše Janáčkové, ob-

sahující texty fejetonů a článků skladatele otištěných v tomto deníku.

Text a foto **Tibor DÁVID**

Autoři knih o Janáčkově.

VÝSTAVA PAVEL HAAS V MORAVSKÉM ZEMSKÉM MUZEU

Moravské zemské muzeum (MZM) připravilo k závěru loňského Roku české hudby výstavu Pavel Haas - Janáčkův nejnadanější žák, v roce kdy si připomínáme 70. výročí jeho tragické smrti. Muzeum výstavu otevřelo zároveň v nově upraveném výstavním sále pojmenovaném po svém bývalém dlouholetém řediteli - antropologovi, etnologovi a muzeologovi Janu Jelínkovi (1926-2004).

Samotná výstava, představuje nejen tvorbu Pavla Haase, ale také jeho pohnutý a tragický příběh. Narodil se v roce 1899 jako syn židovského obchodníka s obuví a dcery ruského úředníka z Oděsy. V letech Velké války studoval Hudební školu Filharmonického spolku Beseda brněnská. S Leošem Janáčkem se setkal krátce po vzniku ČSR na nově založené brněnské konzervatoři, kterou studoval spolu se svým bratrem Hugem, který se stal později proslaveným

hercem. Pavel Haas se angažoval v Klubu moravských skladatelů a této platformě byla premiérována řada jeho skladeb. I dnes zřejmě nejznámější II. smyčcový kvartet Z opičích hor. P. Haas i díky bratrově popularitě složil hudbu k několika filmům, např. Život je pes. Jeho soukromý život byl poznamenán milostným vztahem se vdanou lékařkou Soňou Jakobsonovou. Ten vyústil v její rozvod a následný sňatek. Po nástupu fašismu a okupaci ČSR nestačil emi-

grovat a od roku 1941 byl internován v terezínském ghettu. I zde se zapojoval do kulturního života ve snaze ulehčit nelidské strádání. Osvobození se nedočkal, neboť dle zachovaných záznamů zahynul 17. října 1944 v plynové komoře v Osvětimi.

Na několika panelech a vitrínách prezentuje řadu autografů jeho děl, mj. i originál party Studie pro smyčcový orchestr hranou v roce 1944 v terezínském ghettu., dále doklady, fotografie, kresbičky i příručné harmonium. MZM k výstavě vydalo katalog shrnující jeho život a dílo doplněný bohatou fotografickou a obrazovou dokumentací. Výstavu může veřejnost vzhlednout do 1. března.

Tibor DÁVID

ŠTĚPANÍKOVO BRNO VE DNE, V NOCI

Z pera třiasedmdesátiletého autora Jaroslava Štěpaníka přišla na loňský předvánoční trh další pozoruhodná publikace – **Brno ve dne, v noci aneb Pupík paní Evropy**. Rodák ze Starého Brna, žijící nyní v Komořanech, v ní nabízí čtenáři šedesát fejetonů, které bych nazval věrnými fotografiemi našeho města, uveřejňovanými od roku 1978 v období následujících 37 let. Tématy jsou Město a lidé, Vzpomínky i zapomínky a Výzkumy, zjištění, připomínky.

V brněnské Chiraně vyučený mechanik zdravotnických zařízení při zaměstnání vystudoval střední školu a pak následovala i vysokoškolská studia, takže s titulem PhDr. se živil jako poradenský psycholog, dva roky jako novinář ve Svobodném slovu, vysokoškolský pedagog, konzultant a lektor vzdělávání dospělých. Je rovněž autorem a spoluautorem odborných publikací, vysokoškolských skript a populárně naučných knih. Rodnému městu věnoval značnou část své tvorby. Mimořádným počinem je reprezentační kniha *Neobyčejné Brno*, přibližující brněnské unikáty a primáty, z dalších připomínám alespoň *Brno – město obchodu*, *Vyprávění brněnského draka*, *Projekt společnosti Paradise*, *Od andělů k žízni* a publikaci *Brno – město uprostřed Evropy*, jež se dočkala dvou vydání a na níž se podílel jako spoluautor.

KORUNOVAČNÍ KLENOTY V BRNĚ

Výjimečnou výstavu připravuje hned na začátek letošního roku Letohrádek Mitrovských. Vystaveny zde budou české korunovační klenoty, resp. jejich k nerozeznání podobné napodobeniny. Kopie jsou dílem mistra zlatníka Jiřího Urbana. Vedoucí Letohrádku Petr Lukas uvedl, že výstava se koná pro blížící 700. výročí narození Karla IV. To je sice až v roce 2016, ale tou dobou budou kopie klenotů putovat po výstavách po celém světě. Kromě svatováclavské koruny, jablka a žezla mohou si Brňané prohlédnout také repliky zbraní, oděvů a historické mince. Výstava potrvá **od 24. ledna do 31. března**.

Letohrádek byl postaven v pozdně barokním a zároveň raně klasicistním stylu na přelomu 80. a 90. let 18. století beznohým generálem hrabětem Antonínem Arnoštem Mitrovským. Dodnes vyniká zachovalá fresková výzdoba s exotickými motivy a zednářskými prvky. Navštívili jej císaři Napoleon Bonaparte a František I. V minulém století sloužil např. jako dětská školka a dokonce mu hrozilo zboření.

Nyní se zde pořádají svatby, přednášky, výstavy jiné společenské akce. Provozovatelé plánují obnovit přilehlý park, který byl kdysi jeho součástí. **did**

Poslední věta v představované nejnovější Štěpaníkově knize o Brnu je optimistickou vizí, jaké bude v roce 2029: Město odvážných a včasných rozhodnutí, která neopomíjí detail a zdánlivě „maličkosti“.

Fejeton *To zvláštní slovo šalina* je o brněnském hantecu. „Věděl jsem – píše Štěpaník – že brněnský slang vznikl zvláštním propojením češtiny s němčinou, při kterém oba jazyky dostávaly pěkně zabrat. Příčina vzniku hantýrky byla v podstatě pragmatická i chvályhodná. V místě, kde část obyvatel hovořila německy a část česky, bylo třeba dorozumět se. Češi přicházející za prací z venkova překonávali bariéru vkládáním německých slůvek a rčení do mateřštiny. Vznikaly podivuhodné novotvary, zkomoleniny a sentence typu hantemajstrova klepe tépich na ganku. Hantec devatenáctého století a první půle století dvacátého sloužil vlastně potřebě dorozumění.“

KRAJ MÁ VIDA CENTRUM, ... ALE PRO KOHO?

Poslední pracovní den listopadu byl slavnostně otevřen dlouho očekávaný nový zábavný vědecký park VIDA! Dověděli jsme se, že na ploše téměř 5000 m² je přes 150 exponátů, díky kterým údajně návštěvníci všech věkových kategorií lépe porozumí světu kolem nás. Expozice je rozdělena do čtyř bloků s názvy Planeta, Civilizace, Člověk a Mikrosvět. Samostatnou část tvoří Dětské science centrum určené pro věkovou kategorii 2 – 6 let. Podle ředitele centra Lukáše Richtera je dotýkání se exponátů více než doporučeno. Přiznal však také, že po prvním dnu provozu obdobného zařízení v Polsku bylo 90% atrakcí zralých na menší či větší údržbu.

Myšlenka založit VIDA centrum vznikla v roce 2009, dva roky poté byla schválena dotace z operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a loni začala vlastní adaptace původního pavilonu D Brněnského výstaviště. Náklady se vyšplhaly odhadem na 601 milion korun, což jsou obrovské peníze prakticky

Pravdu má Štěpaník v tom, že hantec se dnes drží a rozvíjí díky poměrně početné skupině fandů a pěstitelů. Fan Club brněnského hantecu má 2467 členů. Na rozdíl od Štěpaníkem popisované minulosti se v sedmdesátých letech minulého století stal hantec řečí bohémy – herců, hudebníků, intelektuálů, kteří si s ním začali hrát, oprostili ho od němčiny, obohatili ho novou nadstavbou a objevovali jeho novou krásu. A tak v předmluvě k loni vydané knize Honzy Žanka Hlaváčka *Trapasy v hantecu aneb Fópáčkový storky* napsal Petr Novotný: Hantec přece není jenom místní varieta češtiny používaná v hovorové mluvě v Brně. Hantec je životní filozofie, postoj a stav duše. František Ringo Čech v předmluvě k této knize uvedl: Je to jazykový klenot – brněnský hantec! Skvost, proti kterému je londýnské cockney, mluva pražských Pepíků i esperanto naprostý hovno! **(mil)**

za nic. Pro provoz zařízení založil kraj příspěvkovou organizaci, která se má o provoz areálu starat nejméně pět let od ukončení projektu. O náklady se po tuto dobu podělí se Statutárním městem Brno. To je podmínka stanovená při udělení dotace na dobu provozu. Kromě stálých prapodivných exponátů budou v centru také příležitostné výstavy. První z nich je věnována problematice pasivních domů. Centrum se zaměřuje také na školní skupiny. Připravilo pro ně třináct speciálních programů za „lido-vé“ vstupné 110 korun. Podobnou láci nabízí i rodinám, kdy zlevněná vstupenka pro dva dospělé a dvě až tři děti vyjde jen na 490 korun! Řada rodin má obdobnou částku na stravování na celý víkend! Ceny obyčejného vstupného raději nedeclarovali – ostatně vše je na webu www.vida.cz.

Centrum je možno (pokud na to máte) navštívit prakticky denně, neboť otevřeno bude také o některých svátcích. Po prohlídce pavilonu jsem v rozpacích. Uspořádání se mě vyloženě nelíbí. Přínos pro vzdělání, či alespoň pozitivní vnímání vědy širokou veřejností také nenalézám. Zmíněnou částku (pokud bych ji vyčlenil na zábavu a vzdělávání) bych raději věnoval na vstupné do muzea, hradu, zoo a podobně. Ze zkušenosti vím, že návštěva takových institucí mně dá rozhodně více. Ale třeba se mýlím a pochopím až od podzimu začnou kvapem přibývat přihlášky na technické obory – učni počínaje.

Tibor DÁVID, foto autor

Naši letošní první jubilanti

V předchozím měsíci oslavili svá jubilea ss. **Jaroslav SVOBODA** (64), ZO 3023, **Augusta HRNČÍŘOVÁ** (91), **Věra MÁLKOVÁ** (88) a **Ing. Josef ROUSEK** (88) – všichni ZO 2701. **Dodatečně blahopřejeme.**

1. 1. **Emilie HALÁŠKOVÁ**, 90 let, ZO 2708, **Ing. Rostislav MALEŇÁK**, 68 let, předseda MěRoK, **Olga ŽÁKOVÁ**, 82 let, ZO 2705,
2. 1. **Libor POKORNÝ**, 80 let, ZO 2901, **Ladislav DRÁPAL**, 69 let, ZO 0505, **Štěpánka KOSKOVÁ**, 84 let, LKŽ,
3. 1. **Ladislav KOVÁŘ**, 79 let, ZO 3003, **Pavla ZEMANOVÁ**, 46 let, ZO 2301, **Zdeněk OŠMERA**, 49 let, MO 1101,
4. 1. **Milada DOSKOČILOVÁ**, 75 let, ZO 0305, **Zdeňka ANDRLOVÁ**, 83 let, ZO 2705,
5. 1. **Anna VRABCOVÁ**, 84 let, **Vlastimil ZAPÁRKA**, 90 let, ZO 0305,
7. 1. **Olga ŽÁKOVÁ**, 94 let, ZO 0305,
8. 1. **Ing. Jiří MÍČA, CSc.**, 74 let, **Marcela SEDLAČÍKOVÁ**, 70 let, oba MO 1101,
9. 1. **Oldřich VOJKŮVKA**, 59 let, ZO 2710, **Ludmila VOJTKOVÁ**, 81 let, ZO 0801,
10. 1. **František MACHÁČEK**, 74 let, ZO 0305,
13. 1. **Ing. Josef SUCHÝ**, 67 let, MO 1101,
14. 1. **Emílie KALASOVÁ**, 89 let, ZO 2710,
15. 1. **Jarmila NEVESELÁ**, 85 let, LKŽ,
16. 1. **Jiří HORAKOVSKÝ**, 68 let, ZO 0505, **Zdeňka PŘÍLESKÁ**, 83 let, ZO 0428,
17. 1. **Libuše ZAVADILOVÁ**, 63 let, ZO 3023,
18. 1. **Jaroslav ZDRÁHAL**, 83 let, ZO 2901, **Josef ČERMÁK**, 83 let, ZO 2901, **Jiřina WASCHKOVÁ**, 74 let, ZO 2709, **Anežka GAVENDOVÁ**, 82 let, LKŽ,
19. 1. **Marta KOUDELKOVÁ**, 90 let, ZO 2901, **Marie PETRÁNOVÁ**, 76 let, ZO 0502, **Karel JOCH**, 82 let, ZO 0505, **František VÍT**, 80 let, ZO 0305,
20. 1. **prof. PhDr. Bohuslav HNÍZDO, CSc.**, 85 let, ZO 2101, **Jiří MATUŠEK**, 67 let, předseda ZO 3002, **Eliška TEBICHOVÁ**, 63 let, ZO 0600,
21. 1. **Alois DEUTSCH**, 84 let, ZO 2901,
22. 1. **Karel MÜLLER**, 60 let, ZO 0600,
23. 1. **Pavel VRBA**, 69 let, ZO 0417, **Jiří VÍTEK**, 66 let, ZO 0600, **Miroslav KOPŘIVA**, 81 let, LKŽ, **Jiřina SCHLEINOVÁ**, 68 let, ZO 0305,
24. 1. **Miloš ZEMAN**, 88 let, ZO 1505,
25. 1. **Vlasta ŠUDOMOVÁ**, 45 let, MO 1101,
26. 1. **Jan VÍŽDA**, 76 let, ZO 1511, **Lídie MIČKALOVÁ**, 74 let, LKŽ, **Marie JEŘÁBKOVÁ**, 90 let, ZO 0305, **Bohumil POKORNÝ**, 87 let, ZO 2708,

27. 1. **Karel MUSIL**, 89 let, ZO 2711, **Zdeňka ONDROVÁ**, 82 let, ZO 2705,
28. 1. **Marie POSPÍŠILOVÁ**, 76 let, ZO 0502, **Milada ELIÁŠOVÁ**, 94 let, MO 1401,

29. 1. **František PIROCHTA**, 85 let, ZO 1505,
31. 1. **Ing. Vladimír ŠTRONER**, 90 let, ZO 0302,

Všem jubilantům děkují za práci pro socialistickou společnost a mnoho zdraví, štěstí a spokojenosti do dalších let přeji ZO a MěV KSČM, LKŽ a redakce ECHO. did

OPUSTILY NÁS...

Ve věku osmdesáti let zemřela 14. prosince s. **Růžena Klučková**, členka ZO 0302, která v říjnových komunálních volbách byla na kandidátce KSČM do zastupitelstva městské části Brno-sever na 30. místě.

Čest její památce!

red

Ve věku 84 let odešla členka ZO KSČM 2202 soudružka **Ludmila Dupalová**. Svědomitě a odpovědně pracovala jako dělnice i jako funkcionářka strany, jejíž členkou byla od roku 1947. Byla příkladem pro ostatní v péči o rodinu, v neutuchajícím zájmu o dění ve Slatině, v Brně, v naší společnosti a ve světě. Její obětavá, dobrosrdečná a skromná povaha ji charakterizovala po celý život a tak bude žít v naší paměti a vzpomínkách.

Čest její památce!

Karel Janiš

Dne 9. ledna 2015 zemřela ve věku 90 let členka ZO KSČM 1508 soudružka **Marie Chocholetá**, dlouholetá obětavá členka strany.

Čest její památce!

red

Král Jiří z Poděbrad v Brně

Bude zde prostřednictvím tří výjimečných exponátů v Moravské galerii. Jde o skicu Mikoláše Alše k obrazu Setkání Jiřího z Poděbrad s Matyášem Korvínem, o malířskou studii k obrazu Zvolení Jiřího z Poděbrad českým králem od Václava Brožíka a o model Bohuslava Schnircha ke královu pomníku v Poděbradech.

V Kabinetu Místodržitelského paláce na Moravském náměstí potrvá expozice do 22. února 2015. Kurátor Petr Tomáš

nek řekl, že Jiří z Poděbrad se v době národního obrození stal jedním ze symbolů české státnosti. Výtvarné znázornění historie v 19. století prozrazuje mnohem víc o době, ve které díla vznikla, než o té, kterou zachycují. Týká se to i děl s postavou Jiřího z Poděbrad. Proto má expozice název Poděbradský mýtus. Návštěvníci znají uvedená díla jako často využívané ilustrace v textech o době panování Jiřího z Poděbrad.

kj

Jak vyjde Echo v roce 2015

Číslo	Uzávěrka	Vyjde
2	19. ledna	12. února
3	16. února	12. března
4	16. března	9. dubna
5	20. dubna	14. května
6	18. května	11. června
7	17. srpna	10. září
8	21. září	8. října
9	19. října	12. listopadu
10	16. listop.	10. prosince
1/2016	14. 12. 2015	14. 1. 2016

Redakce se obrací na autory článků, zpráv, informací, aby datum uzávěrky považovali za nejzazší termín jejich odevzdání na MěV KSČM. Nelze uveřejnit nepodepsané a nečitelné texty a zejména neúplné údaje do Společenské kroniky. kj+did

Výbor národní kultury v Brně

Vás srdečně zve na pořad

SLOVANSKÉ DĚDICTVÍ V BULHARSKU II.

(beseda + promítání fotografií z cest po Bulharsku, pokračování)

Autor pořadu: Jiří Miča

Pořad uvádí: Marie Veselá

Pořad se koná v úterý 27. ledna 2015 v 16.00 h., Křenová 67, Brno, zasedací sál II. poschodí. (tramvaj č. 8, výstup zastávka Masná)

Příští akce:

pondělí 16. února 2015 v 16.00 hodin, Křenová 67 Brno

Věra Klonza-Jaklová (UČS) – Literatura archeologie.